

Derleyen İSHAK REYNA
Son Yarış

ISHAK REYNA 1963'te İstanbul'da doğdu. İlk deneme kitabı *Mahşerin Dört Atlısı* 1993'te, son deneme kitabı *Ha Hayat Ha Edebiyat* ise 2008'de yayınlandı. 2003-2009 arasında İstanbul Bilgi Üniversitesi Karşılaştırmalı Edebiyat Bölümü'nde deneme, öykü ve editörlük dersleri veren Reyna, 2010'da Okan Üniversitesi Çeviri Yüksek Lisansı'nda çeşitli editörlük dersleri vermeye başladı. Derlemeleri: Çetin Altan'ın eserlerinden yapılan bir seçme *Dünyada Bırakılmış Mektuplar*, gençlere yönelik olarak hazırlanan *Dünya Edebiyatından Öyküler*, *İlk Aşk'ın On Öyküsü*, *Nobel Ödüllü Yazarlardan Öyküler ve Öyküler Anlatsın*'dir.

İletişim Yayınları 1960 • Dünya Edebiyatı 218

ISBN-13: 978-975-05-1428-9

© 2014 İletişim Yayıncılık A. Ş.

1. BASKI 2014, İstanbul

EDITÖR Bahar Siber - Güneş Akkor

KAPAK Suat Aysu

KAPAK RESMİ Lothar Zitzmann, "Läufer vor dem Ziel"

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Çiğdem Hüner - Ayla Karadağ

BASKI ve *CILT* Sena Ofset · SERTİFİKA NO. 12064

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi B Blok 6. Kat No. 4NB 7-9-11

Topkapı 34010 İstanbul Tel: 212.613 03 21

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 10721

Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

Derleyen İSHAK REYNA

Son Yarış

Spor Öyküleri

İÇİNDEKİLER

Başlama Vuruşu / İSHAK REYNA	7
Beden Eğitimi Dersi RAINER MARIA RILKE.....	11
Bir Kalem Pirzola JACK LONDON.....	19
Babam Tenis Öğrenirken ROBERT MUSIL.....	43
Elli Bin Papel ERNEST HEMINGWAY.....	53
Sağ İç ORHAN KEMAL.....	81
Ases HALDUN TANER.....	87
Hemşeriler Maçta AZİZ NESİN.....	103

Jokey	
CARSON McCULLERS	111
Tribünden Palavra Anılar	
MEMET FUAT	119
Body Building	
SLAWOMIR MROŻEK	127
Olimpiyatlar	
ORHAN DURU	129
Ve Bir Başkası	
EDUARDO GALEANO	133
2.10 Boyunda Bir Basketbolcu	
ŞİİR ERKÖK YILMAZ	135
400 Metre Engelli Koşucusu	
MÜGE İPLİKÇİ	145
Üç Korner Bir Penaltı	
YEKTA KOPAN	147
Halat Gösterisi	
TOPRAK IŞIK	165
Sarı-Yeşillilerde Yüzler Gülüyor...	
UMUT SARIKAYA	177
KADRO DIŞI KALANLAR	183

Başlama Vuruşu

Konumuz spor olduğuna göre önce sonuçları vererek başlayalım mı?

200'den fazla ülkeden, 10.000'i aşkın sporcunun katıldığı, 26 dal-39 disiplinde (paralimpikte 20 dal-21 disiplinde) yarışmaların yapıldığı 2012 Londra Olimpiyatları'nı dünya çapında 4 milyar kişi izledi (yani, dünyadaki her 7 kişiden 4'ü).

Bir de son zamanlarda yaşanan iki önemli toplumsal olayda sporun payına ilişkin iki minik hatırlatma yapalım:

- Gezi direnişi sürecinde, başta çArşı olmak üzere taraftar gruplarının dayanışmasının gerek eylemciler gerekse resmî makamlar üzerindeki unutulmaz etkisi...

- Aynı günlerde, ulaşım zamlarıyla ateşlenen Brezilya'daki protestolarda, hükümetin 2014 yazında Brezilya'da düzenlenecek Dünya Kupası organizasyonu sebebiyle futbola ve stat yapımına harcadığı kaynakların, eğitim ve sağlığa ayrılması talebi...

Peki, nedir spor ve nasıl oluyor da bu kadar çok insanın hayatını, bu denli etkileyebiliyor?

Sözlüklere bakarsak, spor, “Kişisel veya toplu olarak gerçekleştirilen, belli kurallara göre uygulanan, bedeni veya zihni, kendine ya da rakibe göre geliştirmeye dönük, genelde yarışmacı hareketlerin tümü,” diye tanımlanıyor. Tanım, bütün tanımlar gibi yaşananların zenginliğini yansıtmaktan uzak; yine de sporun unsurlarını az çok sergiliyor:

1- Sporu “kendi başına ya da toplu olarak”, kimi zaman da rakibiyle yapanlar var, yani sporcular (bu işi para kazanmak amacıyla yapıyorlarsa “profesyonel”, değilse “amatör”);

2- Bu etkinlik ya da yarışma “geliştirmeye dönük” olduğuna göre, pek çok durumda (kimi zaman bir kurum bünyesinde) bir hazırlık ve çalıştırıcılar söz konusu, yani antrenörler, hocalar;

3- Yine bu yarışma ya da etkinlik, “belli kurallarla” uygulandığına göre, kuraldışı denetleyenler, yani hakemler;

4- Bir de tanımda yer almayan ama özellikle yarışma alanında sporun baştan beri en olmazsa olmazı, onu bunca toplumsallaştıran “dördüncü element”, yani seyirci (yorumculara da seyircinin profesyoneli diyebiliriz).

Çünkü sporun, bu kadar çok insanı, bu denli yürekte etkileyişi, biraz da bu dördüncü elementin tamamlayıcılığıyla ilgili. (Bu yüzden spordaki en kritik cezalardan biri “karşılaşmayı seyircisiz oynamak.”) Bir de insanın kendini aşma, esrime, oyun oynama ya da seyretme isteğinin, tıpkı “hayatta kalma” ya da “sevilme” isteği gibi, en temel güdülerimizden biri olduğuyla...

Aslında insanın kendini aşması, esrimesi ya da (oyun) oynaması, sanatın da ta kendisi demektir (Sanatın, spordan da, hayattan da kopuk olmadığı, Olimpiyatlar’ın beşiği Antik Yunan’daki adı “*mimesis*”in anlamı da budur). Dolayısıyla sporun, bu kadar insana, bu denli “güzel”, “estetik”, “artistik” görünmesinin bir nedeni de ondaki bu “sanat” özelliğidir.

Böylesi bir köken ortaklığı insanda, günümüzde de sanatların sporla çok daha ilgili olacağı düşüncesini hatta beklentisini doğurabilir. Oysa kaideyi bozmayan istisnalar bir yana, spor epeydir ne “aşk” ne de insana dair başkaca temel duygular, durumlar kadar yer bulmaktadır sanatlarda... Bu, kuşkusuz “modern zamanların” –antik dünyadaki tersine–, sporu da, sanatı da hemen her şeyi olduğu gibi hayatın bütünlüğünden ve birbirinden koparıp “kategorize etmesiyle” ilişkilendirilebilir... Yine de bu noktada insanın aklına, yoksa sanatlar ortak kökenlerine rağmen, kitlesel olarak insana spor kadar ulaşamamanın yarattığı kıskançlıkla mı böyle davranıyorlar –Hangi film ya da şarkı, dünya çapında dört milyar kişi tarafından izlenmekte / dinlenmektedir ki?– düşüncesi de gelmektedir.

Aslında aynı durum edebiyat için de geçerlidir. Dünyada ve Türkiye’de bunca roman, öykü, şiir ya da düzyazı edebiyat ürünü arasında sporun yeri, yazık ki hayattakinden de, olması gerekenden de çok daha azdır.

İşte elinizdeki seçki, bu azlığın nedenlerini biraz daha düşünmek (ve belki ileride aşmak) yolunda, sporla “edebiyatın kısa mesafe koşucusu” öykünün birlikte kurduğu bir takım. (Ve fikir ilk kez bazı okullardaki genç arkadaşlarla konuşurken akla geldiği için onlara teşekkür borçlu.) Kadrodaki öyküler, hazırlık ya da yarışma/karşılaşma anlarından sonrasına, spor dünyasına coşkuyla, mizahla, hüznle tanıklık ederken, insanlık hallerimize de sportmence ayna tutuyorlar. Kuşkusuz derleme, spor dalları arasında –imkânlar elverdiğince– olimpik bir çeşitliliği, çoğulluğu gözetiyor; yine de yayınlandığı coğrafyadaki konumunu dikkate alarak, futbola özel bir yer ayırıyor.

Laf aramızda, aslında seçkinin yayın hazırlığı da zaten fena halde bir takım kurmaya benziyor:

- Bir kere sezonun bir açılış tarihi var ve takımın kadrosunu o zamana hazır etmek durumundasınız.

- Zaten takım oluşturan bir teknik direktör gibi, başta aday araştırmalarınızı konuyla ilgili güvendiğiniz pek çok arkadaş ve tanıdığa danışarak sürdürdünüz (teşekkürler Can Kantarcı, Ali Ünal, Erkan Irmak, Hilmi Tezgör, Bağış Erten, Sahaf Kitap İçin'den Murat, Zeynep Çağlıyor, Can Öz, Ali Granit, YKY'deki arkadaşlar).

- Ardından, bu adayları, kulübün (İletişim Yayınları'nın) uzman ekibiyle değerlendirip katkılarını aldınız (teşekkürler Bahar Siber, Tanıl Bora, Güneş Akkor ve onların danıştığı diğer editörler).

- Akabinde bu aday kadrodaki yerli ya da yabancı oyuncuların transfer süreçleri de yine kulübün uzman kadrosunca (teşekkürler Nihat Tuna, Pekkan Canbay) yürütüldü. Ve tıpkı sporda olduğu gibi, burada da, ne kadar takıma almak istesenez de çeşitli nedenlerle bazı oyuncular, sadece kitabın sonundaki Kadro Dışı Kalanlar'da (bkz. s. 183) yer bulabildiler...

- Nihayet, sıralanışından formalarına, kulübün teknik-mali-satış ekiplerinin katkılarıyla (teşekkürler Hüsnü Abbas, Hasan Deniz, Suat Aysu) son hazırlıkları tamamlanan kadro sahadaki yerini aldı...

Ve sayın seyirciler, karşılaşma başladı...

İSHAK REYNA

2014